

ที่ ยธ ๐๓๐๘/ ๘๑๑๕

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๗๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๓๓๑๐ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถึงแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดดังแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว ในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรมคุ้มครองพยาน อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ (อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์) ชั้น ๔ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมรวม ๙ หน่วยงาน ได้แก่ ผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมพระธรรมนูญ สภานายความ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยหน่วยงานที่ไม่ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม มี ๒ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาและความเห็นตามข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนไปให้กรมคุ้มครองพยานด้วยแล้ว ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๘ ก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

/ที่ประชุม...

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
คุมประพฤติ พ.ศ. จำนวน ๘ ข้อ และได้ข้อสรุปดังนี้

ข้อ ๑ การสืบเสาะและพินิจมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและรายละเอียด
เกี่ยวกับผู้ถูกสืบเสาะและพินิจเพื่อประมวลข้อเท็จจริง จัดทำรายงานและความเห็นเสนอเพื่อประโยชน์แก่
การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งหากเริ่มดำเนินการเมื่อใกล้เวลาที่ศาลจะพิพากษาคดีก็อาจทำให้ศาลไม่มี
ข้อเท็จจริงและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับผู้ถูกสืบเสาะและพินิจอย่างรอบด้าน หรือมีเช่นนั้น
ก็อาจทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีต้องเน้นข้อออกไป ดังนั้น การดำเนินกระบวนการสืบเสาะและพินิจ รวมทั้ง
การจัดทำรายงานและความเห็นโดยพนักงานคุมประพฤติ ควรที่จะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ในชั้นก่อนนำคดี
เข้าสู่การพิจารณาของศาล

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๒๓ แห่งร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ.
ได้กำหนดให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจตามคำสั่งของศาลหรือ
เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานอัยการ มีอำนาจ
ในการสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติ
จึงไม่อาจดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นก่อนคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลได้ ทั้งนี้
หากในอนาคตมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานอัยการสั่งใช้มาตรการคุมประพฤติได้
พนักงานคุมประพฤติก็น่าจะสามารถดำเนินการได้ทันที เช่น ร่างกฎหมายว่าด้วยมาตรการแทนการปล่อยคดีอาญา

นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนมีการดำเนินการสอบสวนเพื่อทราบความเป็นมา
แห่งชีวิตและความประพฤติของผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๘ อยู่แล้ว
และพนักงานอัยการจะเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อศาลโดยบรรยายไปในคำฟ้อง ซึ่งศาลสามารถพิจารณาพิพากษา
คดีภายใต้ข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ แต่หากศาลต้องการข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ศาลก็จะสั่งให้พนักงานคุมประพฤติ
ดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว โดยมีแนวทางการดำเนินการตามข้อสังเกต ดังนี้

๑. หากมีกฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานอัยการสั่งให้พนักงานคุมประพฤติ
ดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นก่อนคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลไว้อย่างชัดเจน
พนักงานคุมประพฤติดังกล่าวจะสามารถดำเนินการได้ เช่น ร่างกฎหมายว่าด้วยมาตรการแทนการปล่อยคดีอาญา

๒. กรณีไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ดังเช่นในปัจจุบัน พนักงานสอบสวนดำเนินการ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๘ อยู่แล้ว และพนักงานอัยการได้เสนอข้อเท็จจริง
ดังกล่าวต่อศาลไปพร้อมกับคำฟ้องด้วยแล้ว

ข้อ ๒ การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีตำแหน่ง “เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ ร่างมาตรา ๑๔ (๗) ร่างมาตรา ๑๖ ร่างมาตรา ๒๓ ร่างมาตรา ๒๔ ร่างมาตรา ๒๕ ร่างมาตรา ๒๗ ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๙ เพื่อรองรับผลทางกฎหมายให้ครอบคลุมไปถึงผู้มีอำนาจตามกฎหมายในปัจจุบันหรือจะกำหนดให้มีขึ้นในภายหน้าเพื่อดำเนินการใดๆ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้โดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจดังกล่าว อาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เช่น พนักงานอัยการ หรืออัยการทหาร เป็นต้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อสังเกตดังกล่าวเป็นกรณีที่สืบเนื่องมาจากการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประพฤติ พ.ศ. ในชั้นคณะกรรมการสิทธิฯ ซึ่งเดิมได้กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจ ในการสั่งหรือใช้มาตรการคุมประพฤติตามร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประพฤติ พ.ศ. ด้วย แต่คณะกรรมการสิทธิฯ เห็นว่า เนื่องจากในปัจจุบันพนักงานอัยการยังไม่มีอำนาจในการสั่งหรือใช้มาตรการคุมประพฤติจึงไม่จำเป็นต้อง กำหนดกฎหมายรองรับเหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในอนาคตหากมีกฎหมายให้อำนาจ เจ้าพนักงานใดก็ตาม ก็สามารถสั่งใช้งานคุมประพฤติได้โดยไม่ต้องแก้กฎหมายว่าด้วยการคุมประพฤติอีก ทั้งนี้ คำว่า “เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ” เป็นการบัญญัติเพื่อรองรับผลทางกฎหมายให้ครอบคลุมไปถึงผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ในปัจจุบันหรือจะกำหนดให้มีขึ้นในภายหน้าเพื่อดำเนินการใดๆ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เช่น พนักงานอัยการ หรืออัยการทหาร เป็นต้น

ข้อ ๓ การใช้อำนาจของพนักงานคุมประพฤติตามร่างมาตรา ๑๔ (๕) เกี่ยวกับการส่งตัว ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ หรือผู้ได้รับการสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๕๑ ให้แพทย์ตรวจ สุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือส่งตัวไปบำบัดรักษาการติดยาเสพติด ความบกพร่องทางกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่นที่ต้องดำเนินการกระบวนการต่อเด็กหรือเยาวชน พนักงานคุมประพฤติควรดำเนินการ โดยคำนึงถึงกระบวนการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน และครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้วย เนื่องจากกระบวนการที่บังคับใช้ระหว่างผู้กระทำผิดที่เป็นบุคคลทั่วไปกับเด็ก หรือเยาวชนในเรื่องนี้มีความแตกต่างกัน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๔๗ ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ได้บัญญัติให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจในการส่งตัว เด็กหรือเยาวชนไปตรวจ แต่ตามมาตรา ๓๖ (๔) ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ได้กำหนดให้สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปตรวจในระหว่างการสอบสวน การพิจารณาคดี หรือ การควบคุมตัวในสถานพินิจ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงได้จัดทำคู่มือกระบวนการงานเพื่อกำหนด แนวทางการดำเนินการกับเด็กและเยาวชนในเรื่องดังกล่าว ซึ่งในทางปฏิบัติสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปที่โรงพยาบาล และแจ้งให้ผู้ปกครองพาเด็กหรือเยาวชนไปเข้ารับการตรวจ

เมื่อแพทย์ตรวจเรียบร้อยแล้ว จะส่งผลตรวจกลับไปสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งในส่วนของ กรมคุมประพฤติ กรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นเด็กหรือเยาวชน กรมคุมประพฤติจะดำเนินการกับผู้ถูกคุมความประพฤติโดยคำนึงถึงกระบวนการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ อยู่แล้ว

ข้อ ๔ การที่ร่างมาตรา ๒๕ วรรคสี่ กำหนดให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติในกรณีนี้ อาจกระทบต่อเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของศาลตามมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติควรที่จะใช้ความระมัดระวังมิให้กระทบหรือทับซ้อนกับเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามที่ศาลกำหนด

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติที่ศาลกำหนดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติที่กรมคุมประพฤติกำหนดตามร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. มาตรา ๒๕ วรรคสี่ นั้น ไม่กระทบหรือทับซ้อนกัน เนื่องจากเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติที่ศาลสั่ง จะไม่มีการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติไว้ กรมคุมประพฤติจึงต้องกำหนดแนวทางหรือรายละเอียดการปฏิบัติตัวของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติที่ศาลสั่ง ได้ครบถ้วน เช่น ในกรณีที่ศาลกำหนดจำนวนครั้งในการรายงานตัวและจำนวนชั่วโมงในการทำงานบริการสังคม ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติ พนักงานคุมประพฤติจะต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวันเวลา และสถานที่ในการรายงานตัว รวมทั้งประเภทของการทำงานบริการสังคม ให้สอดคล้องกับเหตุผลความจำเป็นหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ รวมทั้งความรู้ความสามารถของผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย ดังนั้น เงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติที่กรมคุมประพฤติกำหนดจึงเป็นเพียงการวางแนวทางหรือรายละเอียดการปฏิบัติตัวของผู้ถูกคุมความประพฤติให้เป็นไปตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติที่ศาลสั่ง เท่านั้น

ข้อ ๕ กรณีการให้การสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๔๐ วรรคสี่ นอกจากกระบวนการที่รัฐสนับสนุน หรือส่งเสริมให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการรับบุคคลตามร่างมาตรา ๔๑ เข้าทำงานในสถานประกอบการแล้ว รัฐควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้บุคคลดังกล่าวสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง โดยจัดให้มีการรับรองบุคคลตามร่างมาตรา ๔๑ ให้สามารถเข้าทำงานได้โดยแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเริ่มดำเนินการในหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐเป็นลำดับแรก

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อสังเกตข้อนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นมาตรการที่จะป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก แต่การแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับให้ผู้กระทำผิดเข้าทำงานได้เป็นเรื่องยากเนื่องจากมีปัญหาเรื่องทัศนคติและมุมมองของสังคม และปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดเข้าทำงานได้ เช่น พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายของหลายหน่วยงานที่กำหนดให้มีการ

/จัดเก็บ...

จัดเก็บประวัติการกระทำความผิดของบุคคล ซึ่งสามารถเปิดเผยข้อมูลให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการทราบได้ ดังนั้น จึงควรมีการทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่าควรให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการดังกล่าว

สำหรับการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวสามารถเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้พิจารณาและจัดทำความเห็นเป็นหนังสือส่งมาให้กรมคุมประพฤติ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. การให้ความสงเคราะห์แก่บุคคลตามร่างมาตรา ๔๑ ซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดในคดีอาญาที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว โดยการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐนั้น สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายของข้าราชการประเภทต่างๆ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับราชการและการจ้างพนักงานราชการได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้เป็นข้าราชการหรือพนักงานราชการไว้เช่นเดียวกัน คือ “เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ” ดังนั้น ผู้ได้รับการสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๔๑ โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดและสามารถเข้าสู่กระบวนการสรรหาเพื่อบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการหรือได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการได้ ยกเว้นเฉพาะผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญาที่มีโทษความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษเท่านั้น จึงจะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการเข้ารับราชการหรือได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการ

อย่างไรก็ดี กรณีที่ส่วนราชการมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราชการ คณะกรรมการข้าราชการประเภทนั้นๆ อาจพิจารณามีมติ (ลับ) เพื่อให้ผู้มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเข้ารับราชการได้ (ยกเว้นเฉพาะพนักงานราชการที่ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้บัญญัติไว้)

๒. การสรรหาบุคคลมาบรรจุเข้ารับราชการนั้น กรณีผู้ได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าว หากเป็นผู้ซึ่งมีพฤติกรรมดีเหมาะสมและมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับลักษณะงานของส่วนราชการ ย่อมไม่เป็นข้อขัดข้องเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จะสมัครสอบแข่งขันหรือคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ซึ่งส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงระบบคุณธรรม ความรู้ความสามารถ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

สำหรับประเด็นที่จะให้รัฐจัดให้มีการรับรองบุคคลตามร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. มาตรา ๔๑ ให้สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการได้นั้น ที่ประชุมเห็นว่า ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการทุกหน่วยงานร่วมกันพิจารณาทบทวนว่า ควรเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้เข้าทำงานใน

สถานประกอบการได้มาน้อยเพียงใด และกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการค้าประกันบุคคลกลุ่มดังกล่าวให้ชัดเจน เช่น กำหนดตำแหน่งงานที่รัฐจะค้าประกันการทำงานให้ เป็นต้น ซึ่งผลการพิจารณาจะนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว โดยมีแนวทางการดำเนินการตามข้อสังเกต ดังนี้

๑. เห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการเข้าทำงานในสถานประกอบการของผู้กระทำผิด และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บประวัติการกระทำความผิดของบุคคล

๒. เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการทุกหน่วยงานร่วมกันพิจารณาทบทวนว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดเข้าทำงานในสถานประกอบการได้มาน้อยเพียงใด และกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการค้าประกันบุคคลกลุ่มดังกล่าวให้ชัดเจน

ข้อ ๖ ในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดบุคคลอื่นที่จะได้รับการสงเคราะห์ ตามร่างมาตรา ๔๑ (๘) ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงบุคคลตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยให้รวมถึงบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว ทั้งนี้ กรมคุมประพฤติได้เตรียมการรองรับ โดยได้ดำเนินการยกร่างกฎกระทรวงกำหนดบุคคลอื่นที่จะได้รับการสงเคราะห์ตามร่างมาตรา ๔๑ (๘) ครอบคลุมบุคคลตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ไว้แล้ว

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก บทลงโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีอัตราโทษจำคุกที่สูงมาก ดังนั้น การที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาให้รอการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติ จึงมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมาก แต่หากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น กรมคุมประพฤติก็ควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขให้เข้มงวดและเคร่งครัดมากขึ้นกว่าที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบด้วย

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการข้างต้น โดยกระบวนการของกรมคุมประพฤติจะมีการจำแนกผู้ถูกคุมความประพฤติตามความเสี่ยงหรือแนวโน้มในการกระทำความผิดซ้ำ และกำหนดระดับของการคุมความประพฤติให้เหมาะสมกับผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละรายอยู่แล้ว ดังนั้น

หากผู้ถูกคุมความประพฤติซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กเข้ามาสู่ระบบการคุมความประพฤติ กรมคุมประพฤติสามารถกำหนดระดับของการคุมความประพฤติให้เข้มงวดได้ นอกจากนี้ สำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นกลุ่มนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก กรมคุมประพฤติจะจำแนกให้เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงระดับสูงและกำหนดระดับการคุมความประพฤติในระดับเข้มงวดอยู่แล้ว

สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติที่กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบนั้น เนื่องจากการทำงานของกรมคุมประพฤตินุ่งเน้นที่การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้อยู่ในชุมชนได้ ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลผู้ถูกคุมความประพฤติอาจขัดกับหลักการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดเรื่องข้อมูลกฎหมาย โดยอาจขัดกับร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. มาตรา ๔๖ ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้เจ้าพนักงานตามร่างกฎหมายฉบับนี้ นำข้อมูลไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ รวมทั้งอาจขัดกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นกลุ่มนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกนั้น กรมราชทัณฑ์จะดำเนินการแจ้งข้อมูลผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกให้พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจในท้องที่ที่ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกเข้าไปพักอาศัยทราบอยู่แล้ว

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีและการปรับพฤตินิสัยของผู้กระทำความผิด ในการสอบสวนนอกจากการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่แล้ว พนักงานสอบสวนควรทำการสอบสวนถึงความเป็นมาแห่งชีวิต ตลอดจนความประพฤติของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๘ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณาสั่งฟ้องของพนักงานอัยการและการพิจารณาคดีของศาลด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการค้นหาความจริงในชั้นศาล รวมถึงการใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลย ส่วนรายงานการศึกษาและพินิจของพนักงานคุมประพฤติที่เสนอต่อศาลตามมาตรา ๓๐ ควรให้คู่ความมีโอกาสตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการยื่นอุทธรณ์ฎีกาด้วย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนมีการดำเนินการสอบสวนเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติของผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๘ อยู่แล้ว ซึ่งพนักงานอัยการจะเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อศาลโดยบรรยายไปในคำฟ้อง ศาลจึงสามารถพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้ข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม หากศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ก็เป็นดุลยพินิจของศาลที่จะสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยเพิ่มเติมได้

สำหรับประเด็นการเปิดโอกาสให้คู่ความตรวจสอบรายงานการสืบเสาะและพินิจของ
พนักงานคุมประพฤติเพื่อประโยชน์ในการยื่นอุทธรณ์ฎีกานั้น ที่ประชุมเห็นว่า ในกรณีที่คู่ความประสงค์จะยื่น
อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาล สามารถยื่นคำร้องขอคัดถ่ายสำเนารายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาลได้
และในทางปฏิบัติศาลจะพิจารณาอนุญาตอยู่แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ๐๓๗๖

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุมประพฤติ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๔๘๗๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๘๖๐